

De spannendste Tour ooit

IN 1989 LEIDDE JOSÉ DE CAUWER GREG LEMOND NAAR DE TOURZEGE

23 juli 1989 is een datum die in het geheugen van menig sportliefhebber staat gegrift. Die zondag, in de late namiddag, zo verwachtte iedereen, zou Laurent Fignon als winnaar van de 76ste Ronde van Frankrijk gehuldigd worden. Dat was echter buiten de eigenzinnige Greg LeMond gerekend. In een legendarische tijdrif over 25 kilometer, van Versailles naar Parijs, deed de Amerikaan wat niemand nog voor mogelijk had geacht. Hij haalde een achterstand van 50 seconden op en reed Fignon finaal uit de gele trui.

Ploegleider van Greg LeMond en diens ADR-ploeg in die Tour was José De Cauwer. De spraakvaardige Oost-Vlaming – tegenwoordig niet toevallig co-commentator naast Michel Wuyts in de belangrijkste wielervedstrijden – boekte als wieleroach wel meer sprekende successen. De wereldtitel van Tom Boonen in Madrid, een goed jaar geleden, is maar één voorbeeld.

De krachttoer met LeMond in 1989 blijft evenwel het meest tot de verbeelding spreken. Ook al omdat de ADR-ploeg op dat moment eigenlijk failliet was. “Wij hadden fietsen, wij hadden materiaal, wij hadden een dokter, wij hadden goed personeel... Alleen hadden we geen geld.” De Cauwer voelde zich

verantwoordelijk voor de ploeg, en besloot met geld uit eigen zak de ploeg draaiende te houden. “Als je het hotel verlaat, moet iemand wel de rekening betalen en ik had op dat moment nog geld... Later bleek dat die zaak me toch 10 miljoen gekost heeft. Achteraf bekeken is dat een ramp natuurlijk.” Toch is De Cauwer niet bitter over die periode. Aan de Tour van 1989 houdt hij vooral de beste herinneringen en de leukste anekdotes over.

LeMond

Met Greg LeMond stapte in de jaren 80 een fenomeen de wielersport binnen. De flamboyante Amerikaan lachte met de klassieke wielersport en schopte alle heilige wielersport omver. “Zijn vrouw en familie reisden vaak met ons mee. ’s Avonds zaten ze mee aan tafel en aten ze samen met hem hamburgers, pizza’s of pannenkoeken en dronken ze bier”, herinnert José De Cauwer zich nog goed. Die excessen waren amper te merken aan de prestaties van LeMond. In 1983 werd hij de eerste niet-Europese wereldkampioen en in 1986 was hij een eerste keer de beste in de Ronde van Frankrijk. “Hij was op dat moment nog maar 25, hij had nog 10 kansen om de Tour te winnen!”

Zo ver kwam het evenwel niet. In april 1987 ging LeMond met zijn schoonbroer

Pat en oom Rodney jagen op kalkoenen. Wanneer Pat iets hoort ritselen achter een struik, twijfelt hij niet en lost een schot. Vol getroffen valt de wielersport op de grond. Hij zal de helft van zijn bloed verliezen en ontsnapt slechts ternauwernood aan de dood. Geen vijf maanden later zit LeMond alweer op de fiets, de hagel is op 35 plaatsen in zijn been blijven steken. Goed 2 jaar na zijn ongeluk, op 1 juli 1989, staat de Amerikaanse kampioen als één van de favorieten aan de start van de Tour. “De winnaar van het jaar voordien, Pedro Delgado, was één van de andere twee favorieten. Maar hij schakelde zichzelf al op voorhand uit door te laat aan de start te verschijnen in Luxemburg. De achterstand die hij daar opliep (3 minuten, *nvd*) zou hij nooit meer goedmaken. Dus moest LeMond enkel nog met Fignon afrekenen.”

Triatlonstuur

Laurent Fignon, de Fransman met het briljetje en de paardenstaart, zou inderdaad de taaiste tegenstander blijken. In de bergritten was Fignon de betere van LeMond, maar die laatste kon de schade beperken. LeMond moest zijn achterstand bijgevolg goedmaken in de tijdritten en om dat te bewerkstelligen wilde het ADR-team van De Cauwer met een innovatie uitpakken: het triatlonstuur.

“Tegenwoordig rijdt elke renner zijn tijdritten met een triatlonstuur, maar in ’89 was dat nog ongezien”, gniffelt De Cauwer. “Bovendien ging het eigenlijk om een stuur met nog een stuur op, en dat mocht niet. Het was daarom een hele klus om die fiets te laten homologeren (elke innovatie aan een fiets moest door de wedstrijdorganisatie goedgekeurd worden, *nvd*) maar daar had ik een plannetje voor klaar.” De avond voor de eerste grote tijdrif

José De Cauwer moest in 1989 zijn volledige trukendoos bovenhalen om met LeMond de Tour te kunnen winnen.

– de Tour is dan 5 dagen bezig – trekt De Cauwer met de fiets en het aparte stuur naar de Coca-Cola-receptie. “Je moet weten, dat was dé receptie van de Tour. Je had daar drie mogelijkheden: je dronk champagne, cola of whiskycola. De wedstrijdcommissarissen lopen daar bijgevolg zeer vrolijk rond. Dan weet je het wel! (*lacht*)” Maar het slimme plan van De Cauwer mislukt. De man die hij hoopt aan te treffen, wedstrijdleader Jacquat, is niet aanwezig.

“Maar daarmee waren ze van mij nog niet af,” geniet De Cauwer nog na, “om 7u de volgende ochtend klop ik op de deur van de hotelkamer van Jacquat. Hij komt opendoen, in zo’n mooie witte kamerjas, op witte pantoffeltjes, en hij stamelt *Mais vous êtes qui? Qu’est-ce que vous faites ici?*” De Cauwer doet hem het verhaal en wat hij gehoopt had, komt ook uit: Jacquat is niet gediend met het vroege bezoek en geeft De Cauwer al snel zijn zin. “*Vélo* goedgekeurd!” Een paar uur later wint Greg LeMond de tijdrit en verovert hij de gele trui. Voor de start werd hij nog door het hele peloton uitgelachen om zijn gekke stuur.

Parijs

Maar daarmee was de Tour niet gewonnen natuurlijk. Een week later heroverde Fignon immers de leiderstrui en in de laatste week leek het pleit helemaal beslecht. “We hadden 50 seconden achterstand, dan denk je toch dat de Tour gereden is. We wilden natuurlijk nog wel die laatste tijdrit winnen, maar laat ons

eerlijk zijn (*grijnst*), de eindzege was héél ver weg.”

De Cauwer herinnert zich de gebeurtenissen van die memorabele dag nog heel goed. “Ik ben ’s nachts zelfs nog een keer of twee van het hotel naar de startplaats gereden om zeker te zijn dat we de volgende dag bij de parcoursverkenning geen fouten zouden maken. De volgende morgen waren we al rond half 9 in Versailles. We hebben elke bocht 4, 5 keer gedaan, we hebben alle roosters en putdeksels bestudeerd. Moeten we ze langs de binnenkant of de buitenkant nemen? Waar komen we dan uit? Rijden we niet tegen de stoerprand? Dat was echt een professionele verkenning.”

“Na het middagmaal vroeg ik aan LeMond hoe hij zich voelde. *I feel strong, I feel really good, my legs are great...* was zijn antwoord.”

Fignon was ondertussen ook niet bij de pakken blijven neerzitten en had eveneens een triatlonstuur ter beschikking gekregen. Maar de

Fransman vond het stuur te gevaarlijk en besloot het niet te gebruiken.

“Ik zie ze daar nog in rondjes rijden, voor de start. Fignon, Delgado en LeMond, met motors en cameraploegen daar rond. Ze gunden elkaar geen blik.”

Enkele minuten later vertrekt LeMond als een wildeman. De tijdritzege was het eerste doel, maar in het hoofd van de Amerikaan speelde toch de gedachte dat er nog een verrassing mogelijk was als Fignon onderweg wat ongeluk zou kennen. “We vertrokken alsof de finish achter de eerste bocht lag, echt *vol gas*. En dan is het spel van de seconden begonnen...”

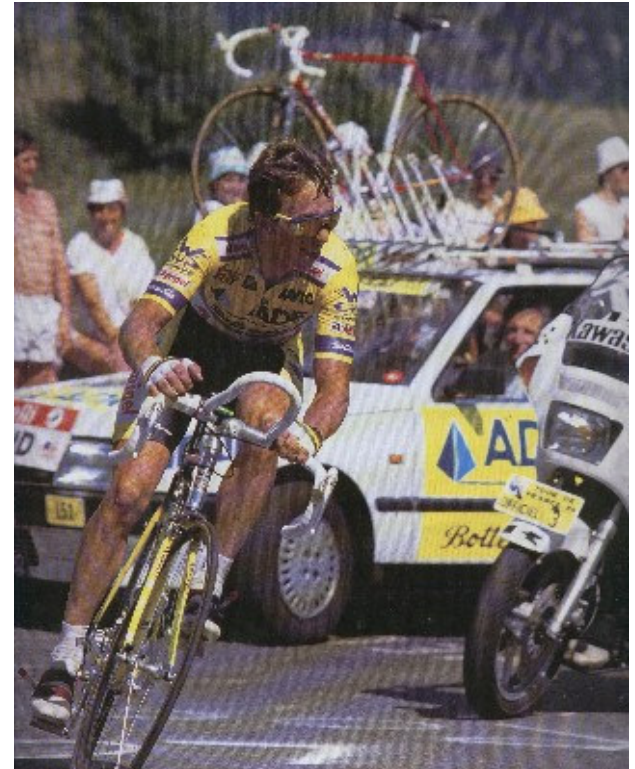
58 tellen

“Na 15 minuten kregen we de eerste tussentijden op Fignon. We hoorden zeggen: na 5 kilometer heeft Fignon 10 seconden verloren. Als dat zo verder gaat, zit er nog iets in, dachten we.” Na 11 kilometer was de Fransman al bijna de helft van zijn voorsprong kwijt, en bij het oprijden van de Champs Elysées had LeMond nog 5 seconden achterstand.

De Cauwer heeft een eigen theorie over hoe die tijdrit verlopen is: “Iedereen met een stopwatch, langs de kant van de weg, riep naar Fignon de tussentijden: *tu as perdu 25 secondes, 30 secondes, 35 secondes, ...* Volgens mij is Fignon *kapot gegaan* aan die tussentijden (*glinsterende ogen*), hij is helemaal verkramp. Als je al voluit gaat en je moet nog sneller, dan is dat gewoon de doodsteek. Als men Fignon onderweg niets verteld had, dan had hij misschien nog kunnen winnen...”

In de lange laatste rechte lijn, over de Champs Elysées, met op de achtergrond de Arc de Triomphe, gaat Fignon helemaal stuk, terwijl LeMond even daarvoor gezwind over de kasseitjes leek te zweven. De aanwezige wielerverslaggevers geloven hun ogen niet: LeMond is 58 seconden sneller dan Fignon, die er maar 50 mocht verliezen. LeMond en De Cauwer hebben de Tour gewonnen!

Na liefst 3285 kilometer hield de Amerikaan in het eindklassement amper 8 tellen over op Fignon. In afstand is dat een

Greg LeMond is op weg naar Parijs. Op zijn fiets met triatlonstuur moet hij 50 seconden goedmaken om de Tour alsnog te winnen. Vanuit de volgwagen kijkt ploegleider José De Cauwer gespannen toe.

verschil van 82 meter. Tot op de dag van vandaag zijn die 8 seconden het kleinste verschil tussen de nummers 1 en 2 in het eindklassement van een Tour. Fignon zou de klap nooit meer te boven komen. Zijn wielercarrière eindigde niet veel later. LeMond zou later dat jaar voor de tweede maal wereldkampioen worden en verliet daarop de ploeg van De Cauwer, om een jaar later opnieuw te zegevieren in Parijs.

(Jasper Van Hoof)

